

C SURGÓ ÉS V IDEKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Társzerkesztők:	KIADÓHIVATAL:
Egész évre 8 korona. Félévre: 4 korona. Negyedévre: 2 korona Egyes szám ára: 20 fillér.	DE-NAGY SÁNDOR, ügyvéd.	MATTER JÁNOS, főgimn. tanár.
Pünkösdi ünnepén.	hasonlót. Hányszor van az, hogy a levegő megromlik, megtelik miazmákkal. A fertőző betegségek csirái uszkálnak a levegőben s az állatország egyik vagy másik faja a halált lehelni be. Hányszor van az, hogy az állóvizek megbűzhödnének, a folyamok kiszáradnak. Hányszor van az, hogy az ég is mintha haragudnék dühös, égető sugarakkal perzseli a föld növényzetét, — támadnak férgek, undok élősdiek, pusztul minden s reménytelen siralom hangzik mindenfelé. De ime egyszerre sebesen zugó szél zendül, megtisztítja a levegőt, felkavarja a poshadt állóvizet elsöpri az élősdiek táborát, a szelek szárnyain megérkezett felhő megáztatja a földet, — vidül minden, új élet támad mindenfelé.	Hejh! édes hazám, Magyarország! ha a te fiaid is mindig együtt lettek volna, egyező szívvel, nem dult volna, nem pusztított volna akkor török, tatár, német! De hát mi magyarok, nem igen szeretünk együtt lenni. Mi kegyelmes, méltóságos, nagyságos, tekintetes, tisztelt című és hallja kend népek vagyunk. Mindegyik cím külön kaszt, egyik a másiknak, ha nem igen ellenséges, de semmi esetre sem jó barátja. Egy világhírű furdón történt a következő eset. Nemzeti ünnepünket, Szent István napját akarták megünnepelni az ott levő magyarok, összejöttek s tanácskoztak. Voltak is meglehetősen számmal, talán százan is. Felállt egy nagyságos ur, indítványozta, hogy először minden magyar jelenjen meg a szent misére s a mise celebrálására felkérendő főtisztelendő és méltóságos N. N. püspök. Ő excellenciája. Minthogy azonban ő nincs jelen, felkérendő méltóságos N. N. gróf ur, hogy kérje fel fentisztelet püspök urat a misézésre. Minthogy azonban ő sincs jelen, felkérendő nagyságos N. N. doktor ur, egyetemi tanár, a közegészségügyi tanács tagja, hogy kérje fel N. N. gróf urat, hogy a követséget vállalja magára. Közvetlen
Ismerek egy régi, csaknem kétezer éves történetet. A keresztényiség szent könyve a biblia tartotta fenn. Volt egyszer egy mester, tanított mindenkivel mindenféle, jót tett mindenkivel. Ez a szent életű mester kiválasztott 12 egyszerű embert, halászt, vámszedőt, azért, hogy őket tanítsa s halála után ezek terjeszszék tudományát. A mester halála csakugyan hamar elkövetkezett, lejátszódott nagy tragédiája a Golgothán. Mi lesz most a szegény tanítványokkal, miképen állnak szembe ők a gyengék, azzal a hatalmas zivatarral, mely elsöpörte az erős, isteni mestert? A bátortalan, gyenge tanítványok, félénken húzódnak félre <i>de együtt valónak s egyező szívvel</i> . Ime egyszerre sebesen zugó szél zendüle, szent lelkesedés száll szívükbe, a félénk bátor lesz, a gyenge erős lesz, a tudatlan ékes-szóló s a megvetett gyámoltalanság világyozó hatalom. Ime ez a történet. Valóbban csodás és mégis természetes, mint Isten minden munkája. A természetben is látunk és tapasztalunk akárhányszor e történethez	Épen ilyen megújulás történik akárhányszor az erkölcsi és szellemi életben is, ha szent lelkesedés szelével felizgatja Isten az emberi szíveket. De térjünk vissza a történethez. A lelkes tanítványok a megfeszített Mester tudományára térítik az eredetére büszke zsidók nagy részét, a művészetével tündöklő görögöt és a praktikus és vitéz rómat. Miben áll erejük és hatalmuk? . . . Abban, hogy együtt valónak, egyező szívvel! . . .	a hol lelkem a csudás Budha bűbajos hitét álmodja át, érzem a semmiéget a te végtelen nagyságod előtt. Főnséges nagy, ki hatalmadba kerited az őstermészet erejét. Főnséges a te harcod, a mikor leküzdöd az elemek viharját. Főnséges a te harcod, a mikor tengernyi csapások között végiggyótród egy élet küdelmeit. Nagy, hatalmas, csudás vagy a te összességében. Megalkotod véreid állandó kötelekét és összetett erővel vered vissza támadóját. Megízleled a tudás fájának edény gyümölcsét és tudásra sóvárgó vágyad megdönti előtted a mindenség kapuit. Előtted egy darócruhát öltött csudás jelenség és szeretetre parancsoló alakja fölveteti veled az utca nyomorúját. Nagy, hatalmas, igazságos vagy te csudálatos tömeg! És hogy látom a te összesített erőid főnséges megnyilatkozását, mint száll szemben a féktelen őstermészet óriási erejével, mint hajtja hatalmába a mundus rengeteg csudáit, mint száll le mélyre, rejtett világba, mint száll fel magasba az örök végtelenségbe, mint rom-

TÁRCA.

HOMO.

Irta: Sándor József.

A tavasznak enyhe fuvalma valami régi fájdalmat lopott a szívemből; fájdalmat, édes, csodás, multat regélő fájdalmat. Megtörött világom nyugalomra vágyik és a bágyadt napsugár kivonza a szabadba. Megállok egy magas domb tetején. Körülöttem az ebredező mindenség most öltötte magára a zöld színű köntöst. Minden új és minden maga az őstermészet, a mely mintha mit sem akarna tudni vénülő századokról, halott reményekről, korhadt generációkról. Mintha ünnepelek itt a magaslaton. Az a rég elaludt édes fájdalom lopódzik belém. Feledem, hogy ember vagyok, létért küzdő parányi féreg. Lelkem beleolvad az őstermészetbe, nincs itt bánat, nincs vágy, féktelenre törő idegzet.

Most ebrednek a tavasszal, egy vagyok veled, mintha érteném a szelő szobogását, a remegő fűszálak titkos zsongását, hívogató madárdalnak sejtelmes regéit. Édes, édes nyugalom, hogy vágyok a te gondfeleltető öledbe.

Aztán a magas dombtetőn csend lesz. Nem szálldos fejem fölött a madár, nem zümmög a dal. Páradt idegeim pihenőt keresnek, elkalandoznak a zsebongók világában. És úgy érzem, hogy lelkem is magas hegy tetején áll, innét nézi át a hiúság vásárait. Ezt a szánalmas csoportot, a küzködők légióját. Apró parányi férget, a kit neveznek embernek, az őstermészet koronájának. A jajgató és kacagó alakok összetömörült sokaságát. A bűnbe fulladt embert, a küzdő, nagyra törő, nagyra vágyó, hatalmas embert. Ezt a föld porából kienekedett érző kolosszumot. Milyen főnséges látvány ez itt a dombtetőn! Kiszakítva lelkemet a világegyetemből, szemben állok a mindenség urával, a globus hatalmas homójával. És bűnben fogamzott, bűnben járó ember, itt a magas hegy tetején

a hol lelkem a csudás Budha bűbajos hitét álmodja át, érzem a semmiéget a te végtelen nagyságod előtt. Főnséges nagy, ki hatalmadba kerited az őstermészet erejét. Főnséges a te harcod, a mikor leküzdöd az elemek viharját. Főnséges a te harcod, a mikor tengernyi csapások között végiggyótród egy élet küdelmeit. Nagy, hatalmas, csudás vagy a te összességében. Megalkotod véreid állandó kötelekét és összetett erővel vered vissza támadóját. Megízleled a tudás fájának edény gyümölcsét és tudásra sóvárgó vágyad megdönti előtted a mindenség kapuit. Előtted egy darócruhát öltött csudás jelenség és szeretetre parancsoló alakja fölveteti veled az utca nyomorúját. Nagy, hatalmas, igazságos vagy te csudálatos tömeg! És hogy látom a te összesített erőid főnséges megnyilatkozását, mint száll szemben a féktelen őstermészet óriási erejével, mint hajtja hatalmába a mundus rengeteg csudáit, mint száll le mélyre, rejtett világba, mint száll fel magasba az örök végtelenségbe, mint rom-

Nem hull a haj nincs többé kopasz ember.

Szenzációt kelt a gyógyfű kivonatomból, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy miképp lehessen megátolni a megkopaszodást

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecikkek-kereskedésben. Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Király-utca 12

Erdélyi főraktár és vezérképviselet: **GÓTH GYULA** illat- és piperecikkek nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Fűtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl. — Egyedüli készítő és széj elküldési raktára:

Dobé Nándor, úri, női és színházi fodrász, **Budapest Nefelejts utca 27. szám.**

18-21

ezután arról tanácskoztak, mi az oka annak, hogy a magyarok iránt semmi tekintettel sincsenek, magyar feliratok nem láthatók, magyar lapok nem járnak, magyar nótát nem játszik a zenekar, magyar pincérek sincsenek, holott pedig egy náció sines nagyobb számában, mint a magyar. Elhatározták, hogy kegyelmes N. N. miniszter úr beszéljen e tárgyban a polgármesterrel; de mivel ő sines jelen, felkérendő . . . lásd fennebb.

Felállt ekkor egy szürke ruhás ember s körülbelül így beszélt: „Látják uraim, eddigi tanácskozásunk mondja meg, miért sincsenek itt reánk magyarokra tekintettel. Mi vagyunk méltóságos, eminenciás, nagyságos és tekintetes urak, de nem vagyunk itt magyarok. Egyik rangbeli a másikkal nem érintkezik, száz felé oszolva azt se tudják, hogy vagyunk-e. Tennénk úgy, mint az angolok, lennénk mindnyájan együtt egyező szívet s csak magyarok lennénk, járnánk egy helyre, követelnők meg, hogy pénzünket magyarul köszönjék meg: akkor majd lenne „magyar hírlap, magyar nóta, magyar pincér.” Biz úgy ám! Csak hogy ez nem magyar virtus.

Itt vagyunk mi kis mezővárosunkban. Birák, ügyvédek, tanárok, tanítók, hivatalnokok, kereskedők, becsületes, munkás iparosok. Bizony-bizony egyik se Isten a másikhoz képest. Már csak együtt lehetnénk, egyező szívet. Így mozdíthatnók elő városunk, megyénk, sőt hazánk jólétét is. De mintha gonosz szellemek büvöltek volna meg, a hányan vagyunk, annyi felé huzunk. Ha az egyik ezt akarja, a másik csak azért sem akarja, és szenved a közügy. És ez így megy nálunk, senki sem tagadhatja.

Pünkösdi a szent lelkesedés ünnepe. Örök buzgósága annak, hogy együtt lenni, egyező szívet lenni, milyen nagy hatalom. Ez a hatalom szinte csodákat képes véghezvinni.

A pünkösdi lelkesedés szálljon

bol bálványok és mint építő lelke ezredes sziklavárait, leborulok hatalmad előtt!

Szomjazom a tömeg hitét és látom, hogy Pán, a nagy, a hatalmas Pán, ezredéken világ ura, Thamusnak egyetlen szavára elesítitja a najádok kárát.

Szomjazom a tömeg szeretetét és Pán, a nagy, hatalmas Pán, félredobja fuvalóját az előtt a csudás istenember előtt.

Szomjazom a tömeg igazságát és a szellő regét zsong a lelkemnek, a melylyel egybeolvastotta az én mostani uram: Budha, áldassék az ő neve . . .

Volt itt egy ember. Szerette asszonya, kivüle senki. Szerette úgy, mint áhitatos beduin az Antharát, mint ember az Istent. És az embernek nem kellett az ő asszonya, hanem kellett a másé. Kellott azé, a ki Castorja volt, keblének, lelkének hívséges barátja, titkainak őrizője, fájdalmának megosztója. És a gyenge asszonyt levette lábairól, a vékony cipruságat kiszabadította tövében. És az asszony mezt, ment, mámoros szavára, altató, suttogó, regélő hangjára . . . ment a szédítő örvénybe. Lelke lett a szenvedések gyehennája. Új hitvese az éden helyett poklot teremtett, tüzesítő, mélységes poklot. És te nagy, te hatalmas, te igazságos tömeg, ezt a bűnös embert, ki a gyöngye asszonyt mélységbe taszította, ki másnak szenvedése árán kereste boldogságát, te nagy, te hatalmas, te igazságos tömeg, kiveted a sorodból.

mindnyájunk szívébe, hogy legyünk együtt, egyező szívet. M—i

Püspöklátogatás után.

Néhány esztendeje bőven kijut Csurgónak, illetve vidékének a püspöklátogatásból. Megboldogult Papp Gábor látogatott meg bennünket ezelőtt 5 évvel, majd Antal Gábor, méltó utódja a liberális harcoknak, két ízben szerencsétlenül, hogy közbe Gyurácz Ferencz ág. ev. püspök látogassa meg vidékünket s újra Antal Gábor ev. ref. egyháznagy megforduljon Csurgón a gimn. jubiláris ünnepélyen, legutóbb pedig báró Hornig Károly a r. k. egyház egyik kimagasló főpapja tartózkodjék Csurgón és kerületében.

Az ily főpapi látogatásoknak mindig megvan a maga főemelő és üdvös eredménye. Látjuk először is azt, hogy azon felekezetek tagjai, kiknek püspöke hívei körébe jön, egyes, nagyon ügyes bajos esetek kivételével, osztálykülömbőség nélkül örömet csatlakoznak egymáshoz, szünetel a véleményharc és hamarosan oly évtizedekre szóló dolgok léte ülnék, melyek a hitéletet erősítik, eszményibb gondolatokat keltenek az egyháztagokban s ha emitt-amott talán rövid időre, de megihletik a szívet, hogy annak áldása áradjon el benne, a ki megalkotta: az Uré.

Második üdvös eredmény a különböző felekezetek egymáshoz való közeledése. Egyes, a vallással kapcsolatos politikai kérdések fölvetése lázba hozza még a politikáival nem foglalkozó egyszerűbb népet is. Ez utóbbit különösen akkor, ha egyesek békeparasztot öltve, mégis harcot hirdetnek. — A kebleket átható láz lappangó láz, a mely csak alkalomra vár, hogy kitörjön, a mint a miazmás levegővel telített helyeken kis is tör, a kevésbbé inficiált területeken lecsillapszik, sőt eltűnik.

E lázcsillapodásnak, esetleg eltűnésnek mi az oka? Nem más mint az,

Itt jár, mint Iskarióth, fülében egyre a harminc ezüst csöngése, itt jár mint földönfutó, mint a te salakod és hordja élete folyásában a szenvedések keresztjét, a te hatalmad igazságos megnyilatkozását. Szitkozó szavának a te hahotád a visszhangja, méreggel teli fulánkja nem bánt senkit.

Szomjazom a tömeg igazságát és az enyhe furalom újra regét zsong a lelkemnek, a melylyel egybeolvastotta az én mostani uram: Budha, áldassék a neve.

Volt itt egy asszony; tüzesítő, éjfélszemű, szépséges, búbajos asszony. Férjhez adták ahhoz, a kit gyűlölt lelke féktelen szenvedéllyel. És az asszony tömlő-éjjel elhagyta, elment ahhoz, a kit szeretet lelke lángoló érzésével. És te nagy, te hatalmas, te igazságos tömeg, az asszony itt jár a te sokadalmadban, jogot adsz neki az élethez, mert a te bölcsességed azt olvasta rá, hogy a lélek becületes szenvedélyét nem zabálja meg senki jogtalan beavatkozása.

És most szomjazom a csöndet, lelkem abszolút nyugalmát. Feledném a föld porából alakult igazságos embert, de a fantázia nehézkés ködében szomorú látomány tárul elém.

Ez is ember. Olyan, mint a többi, vérből a vér, husból a hus. Szegény, törődött,

hogy ilyenkor az „egy akol és egy pásztor“ bibliai mondást némileg megvalósítva látjuk, — Becsülni tanuljuk másoknak hitükhöz való hűségét, hogy a magunk hitét és vallásos érzelmét a megkapó példa nyemán megacélozzuk. De megerősödjék lelkünk abban is, hogy a mint a katolikusoknak pazar fényvel díszített oltára, a puritán egyszerűségű kálvinista predikálószerék, a zsidók zsinagógája ugyanazon egy Isten imádságára vannak emelve: úgy mi is, mint ugyanazon egy apának gyermekei, testvérei vagyunk egymásnak, a kik között kölcsönös szeretetnek, egymás megbecsülésének hiányoznia nem szabad, vagy legalább is nem lenne szabad.

Harmadik eredménye az ily püspöklátó ünneplésnek az is, hogy itt látszik meg, hogy kik képeznek netalántán külön kasztokat. Meglátói ezt a zászlókitűzésnél, meglátói az ünnepély további lefolyásánál . . . és fájdalom, hogy meglátói oly irányban, mely a vallásbékét veszélyezteteti . . .

Példákra hivatkozni nem akarunk. Szent igaz azonban, hogy extra muros et intrahajszállinomságnyra kibegyesednek az élek, támad beszéd erről-arról, anélkül, hogy az elfogultak tisztában lennének a való helyzettel. — És persze sok rosszakarató külön megjegyzés is vegyül az ily hangokba s annál nagyobb a visszatetszés egyesek s a félrevezetettek szemében.

Visszatetszést pedig senki kelteni nem akart és nem akar, csak visszakapják esetleg egyes rövidlátók azt, a mire a multban való rövidlátásukkal oly nagyon-nagyon és többszörösen is rászolgáltak.

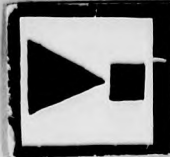
De mert ebbeli közleményünkkel csak röviden akarjuk vázolni egy-egy püspöklátogatásnak üdvös eredményét, még oly szempontból is, mely elszomorító, de tisztá tudatot kelt azokban, a kik kellőleg következtetni tudnak, befejezzük sorainkat.

Ámde lehetetlen, hogy ne ki-

anyóka. Egykor jobb világot élt, most már megtörte az élet. Kicsiny vagyonkáját gyermekére költötte, a mi még megmaradt abból tengette alkonyodó napjainak Levés kiadását.

Hogy csak a gyermeke lehessen boldog! Hisz az ő élete már oly rövid. Érti, hogy egyik lába a sirban van, most már nincs is több vágya, csak gyermekének szerencséje. Egyszer aztán úgy érezte, hogy kezd sötétülni. Hazahívatta gyermekét, ha fent megvagyon írva, hogy elszálljon az élők világból, hadd láthassa még egyszer, utolszór. A gyermek nem jött. Az asszony várt, várt, számlálta a percekét, de gyermeke nem jött. A szerencse magasra emelte és a szédítő magasban szegyenelte azt a rongyba burkolt, barázdás arcú öreg asszonyt, a ki életet és boldogságot adott neki. És hiába várt. A keserű való szétrombolta alkonyodó élete álmait és eltemették anélkül, hogy még egyszer látta volna azt, a kiért élt.

Ez is ember. Szerette férjét azzal a búbajos, mámoros, észbontó vak szerelemmel. Az ura pedig gyűlölte, a vagyonért vette el. Túrt szegény asszonyt, sokat. Éjelenként részeg bordala zavarta álmait, naplanként durva kifakadásokat hallott az ő jószágos szaváért. Lelkében a szerelem harcolt a gyűlölettel, ez a két végnélküli hatalom. És melyiknek harca lehetett a győző? A szerelemé, a mely ott fakadt a lelkében, A



vánjuk, hogy a püspöklátogatásoknál a csak imént felhozott embernézet enyészszék el, és viszont ne óhajtjuk, hogy emelkedjék lelkünk az Urhoz, a ki igaz Ur és mi mint fiai ne érezzük magunkat igaz testvéreknek az Ur nevében.

Egy akol és egy pásztor.

Régi jelszó, és Jézus ajkáról hangzott el legelőször.

Adná az Ur, hogy úgy lenne. De ehhez sok, de sok kell.

Jön mért jönnie kell, az a kor, hol a fényes külsőség, a puritán egyszerűség egy igaz emberiesben és nemében összeolvadnak.

Jövel te kor minél előbb. És ez a kor meglesz, ha a főpásztorok a békét hirdetik, mint pl. Csurgót és vidékét való látogatásukál mindig látuk, tapasztaltuk és halottuk ezt; és meglesz, ha az apostoli utódok megbízottjai valóban szóval és tettel, testben és lélekben a „Szeresd felebarátodat, mint tennemagadat” tartják majd szemük előtt.

Bérmaut. Mult számunkbeli közleményekhez a következőket. — Cseke erdőnél vagyis Csurgó határán Barány Gyula tanár üdvözölte báró Hornig püspököt. Lovas bandérium és hosszú kocsisor mellett Csurgóra vonult be a menet. — „Áldott ki az Ur nevében jó” felirásos díszkapu előtt dr. Nagy Sándor ügyvéd beszélt a község nevében. A püspök, a mit már a Csekénél mondott, itt is ismételte, hogy örömmel jön Csurgóra, mert Csurgó városa értelmiségénél, tanítzeteinél fogva egyik kiválóbb helye egyházmegyéjének. — A plébánia-lakban való bajárat díszkapuján „Isten hozott atyánk” felirat volt olvasható. — A püspök legelőször a templomba ment, a melynek bejáratánál a helybeli papság fogadta. Mig a püspök a templomban imádkozott, majd áldást osztott, a tanítóképző-intézet növendékei az „Ecce sacerdos magnus”-t remekül énekelték. — Jöttek a tisztelgések. A csurgói és alsókisvárdi ev. ref. egyházak tisztelgtek először Verbay István csurgói és Németh Zsigmond alsóki lelkészek vezetése alatt. — Verbay úrnak igazán ünnepi beszédjére a püspök szintén igen igen ünnepiesen felelt és hivatkozván körülötte álló papjaira nyíltan kimondotta, hogy ő felekezeti harcot sohasem

intónált papjainak és mindenek fölött a magyarságot s az egyetértést tartotta és tartja jelszavának. Az izraelita hitközség, a hol dr. Wellesz helybeli főrabbi tartott beszédet, szintén a legmelegebben szolt a püspök és a rabbi úr által felhozott szoltárokra hivatkozva említette, hogy épen a szoltárok a legjobb összekötő kapcsok a zsidóság s a kereszténység között. Kétszeres kézzorítás mellett is elbúcsuzván a küldöttségtől, következett a tanítóképző-intézet tisztelgése Gulyás tanfelügyelő vezetése alatt, majd jött a járásbíró, a csurgói és alsóki tüzoltó egyesületek üdvözlése. Tisztelgtek ezek után Csurgó községe, a szentai r. kath. hitközség, csurgói kat. hitközség és iskolaszék. S mindegyik küldöttséghez volt a püspöknek nyájas, összetartást és békét hirdető szava. Este impozáns lampionos menet következett. Tüzoltóink bandája játszott néhány darabot s Pataki Antal községi bíró üdvözölte a püspököt, a ki rövid beszédben megköszönte e nem várt meglepetést. — Fel órával utóbb még nagyobb és egyuttal kellemesebb meglepetés is érte, mert a tanító-képző növendékei mégis megtartották a már-már elmaradni készülő szerenádot. — Az ifjak gyönyörűen énekeltek, igazán gyönyörűen — s ez Zoltai, fiatal zenetanár úr érdeme — majd Mátrai tanítóképző-intézeti igazgató beszélt s e beszédre igen megnyugtatólag hatott a püspök válasza, ki nem tekintette esendőségnek, álomzavarásnak a szerenádot, sőt igen szívesen hallgatta, mert művészi volt az ének, művészi éneket pedig még késő este is öröm és élvezet meghallgatni. — Ez május 26-ikán történt. — 27-ikén volt a bérmálás kiosztása a Csurgóhoz és Gyékényeshez tartozó híveknek — Dalban a plébánián 48 teritékes nagy ebéd volt. Ez alkalommal báró Hornig püspök fölköszöntötte a megye legelső tisztviselőjét, a jelevolt főispánt s bár több felköszöntő nem hangzott, igen kellemes hangulatban telt el az ebéd ideje. És hogy volt kellemes hangulat, az legelső sorban a püspök nyájas és leereszkedő modorának, másodsorban a házigazda jó konyhájának és borának tudható be. Pont négy órakor jelezte a nagyharag a püspök távozását. Ujra lovas bandérium kísérte a berzencei határig és kísérték a kocsikon menők, hogy Alsókban egy nem várt és nem remélt fogadtatás érje a távozó főpapot. — Ugyanis szóltak az alsóki ev. ref. templom harangjai a püspöknek arra való elvoulásakor és nt. Németh Zsigmond ev. ref. lelkész úr szép számmal megjelent híveinek élén üdvözölte, Br. Hornig püspök itt ki ismételtén is kifejezte, hogy nem törvényt-bontani, hanem betölteni jött, de kifejezte újra azt is, hogy, ha felekezeti harcot vagyunk is oszolvá, magyarok vagyunk mindannyian,

egymást szeretnünk, tisztelnünk és becsülnünk szent kötelesség.

Bár nem tartozik már szorosán Csurgóhoz, de tartozik a bérmautához, megemlítjük hogy Berzencén, a hol a község elején szintén diadalkapu volt felállítva, nagyszerű fogadtatás várta a püspököt és lovas bandérium kíséréte mellett történt a bevonulás. A templomban fehérruhás lányok koszorúval és fehér fátyollal fejkön fogadták a püspököt. — Tisztelgések itt sem hiányoztak; volt öröm és ünnepi hangulat itt is, hogy utóbb Vizvár, Babócsa, Bács szintén kivégék a maguk részét az ünnepésből; a mely utóbbi helyeken, mint értesülünk a csurgóihoz hasonló lelkesedéssel és ünnepélyességgel fogadták báró Hornig püspököt, ki most már, székvárosában tartózkodik, hogy épen e mai napon ott részesítse a híveket a bérmálás szentségében. „Áldott, ki az Ur nevében jó” jelszóval fogadtuk, „Áldott, ki az Ur nevében távozott” tesszük hozzá most.

H i r e k.

Boldog pünkösdi ünneplést kívánunk lapunk munkatársainak, előfizetőinek és olvasóinak.

Adományok. Báró Hornig Károly püspök abból alkalomból, hogy Csurgón megforgult a helybeli tüzoltóknak 100 koronát, a tanítóképző-intézet ifj. segítő-egyesületének 200 koronát ajándékozott. Ez a szép tett nem szorul dicséretre, mert a szép tett önmagát dicséri. A tanítóképző-intézetnek adományozott pénz megvan és meglesz kamatjával együtt, de nem lesz meg a tüzoltóké, a kik, ha tüzet tudnak oltani és száradt tüdővel fujni a réztrombitát, a torkot is tudják öblögetni s elkölteni a püspöki pénzt. Nem baj. Ha a föld száraz, öntözgetjük, a száraz géjét is illik megöntözni.

Dr. Wellesz Gyulát, helybeli rabbit. május hó 27. anagy bittsei trencsénvármegyei izraelita hitközség egyhangu lelkesedéssel megváltotta lelkipásztorává. — A midőn igaz szívből gratulálunk kedves munkatársaink, hogy óhajta teljesült egyszersmindt fájdalommal is veszünk róla tudomást, mert közlekeny, udvarias és művelt uri ember távozásáról van szó. — Lapunk szerkesztősége azonban reményli, hogy hol komoly hol tréfás, hol kedélyes tollu munkatársát a messze távolból is munkatársának továbbra is üdvözölni fogja, annál inkább, mert a Vág völgy regényes vidékén, a hol Nagy-Bittse is fekszik, a szép iránt fogékony kebelből a költői ihlet és írói kedv el nem enyészhet. — Ha majd Bittsére távozik kedves munkatársunk, ne pusztán csak lelkipásztora legyen híveinek, de legyen a magyar ságnak is buzgó terjesztője a tót vidéken! Hogy pedig az lesz, záloga az a magyar beszéd, melyet jövődj híveihez bemutatásakor tartott.

Nyilvános köszönet. Báró Hornig Károly veszprémi püspök úr ó nagyméltósága Csurgón léte alkalmával a csurgói önk. tüzoltó-egyletnek 100 koronát adományozott, mely nagy-lelkű adományért a parancsnok-ság hálás köszönetét fejezi ki ezuton is.

A tanítóképző-intézeti ifjak majálisukat mult hó 30-ikán tartották meg. Sajnos, hogy a mint már évek óta történni szokott, majdnem minden majálisunkkal, most is elmosta az eső a szabadban való mulatságot s így a „Korona” nagytermére voltak utalva a mulatni akarók. Bár szép számú volt a közönség, de még sem akkora, mint más években, a minek oka az esti órákban záporra megnövekedett eső volt, a mely egész reggelig kitartott. — A mulatságon, megjelent hölgyek névsora a következő: Begedy Gizella, Begedy Margitka, Csánk Teréz, Csánk Rizika (Berzence), Esze Gizella,

szerelémé, a mely megtanította esztendőök szenedésére? A mely türesre kényszerítette a bestia oldalán? Vagy a gyűlöleté, a mi az ikerből fakadt, a szerelemből? . . . Gyermekeket szült neki. Aztán mikor meglátta ráolvasta hűséges hitvesére, hogy másé az a gyermek, nem az övé . . .

Ez is ember. Azt hitték, hogy kőd borult a lelkére, pedig az istent kereste. Azt gondolták, fanatikus, pedig csak ott keresett, a hol kétes eredményt kutat az agy. S hogy küszöbről-küszöbre hagott, untalan akadályok gördültek eléje. Lelke fennt köválygott a mesésen messze ismeretlenségben és a mikor azt gondolta, hogy célját elérte, lezuhant közénk. Világító fényvel akart járni, mint Diogenész és csak lelke szenvedélyes emóciói világítottak neki, ez a pislogó láng és hogy kigyuladt, elaludt egyszer, kétszer és ismét újra. Aztán álmatlanul éjszakákon rémképek festődtek agyában, látta a bosszualó Istent, hallotta képzelt dörgő hangját, a hogy számon kéri a hitehagyott bűneit. Lelke meggörnyedt az ellentétes erzelmekek tusája alatt és kutatott és járt és bolyongott, eljáratt szívvél, üres lélekkel. Azt hitték, hogy kőd borult a lelkére, pedig az Istenre kereste.

Ez is ember. Rongyokba szakadt szárnalmas ember. Volt idő, hogy vágyódva emlegették a nevét. Aztán a becsületes bűn

utjára tévedett, megölt egy asszonyt, a kihez az Isten oltáránál fűzte életét. Megölte, mert megcsalta. Rablancokat hordozott kinteli esztendőökön át. A mi nemes volt a lelkében, lehámlott róla a nyirkos tömlőben a becsületes bűnösök között. Most már szabad, lám ott pihen az árok partján. Tele itta magát és hogy elfogyott az utolsó garasa, kilöktek a családból. Most még a szesz hevíti életét, aztán elfogy a szesz és oda tér az anyaföldbe.

A dombtetőn haldoklik már az élet. Ehallgat a madár, elszáll a hang, nyugalomra vágyik minden. Távol a messzeségben, mint hegyről szakadó lavina hömpölgése, lassu akkordok hallatszanak.

Halottat kísérik imája. Aztán az akkordok közé zsongó szellő szomorú dallama vegyül, mintha túlvilági hangon hallanám: ide száll erény és bűn, végnélküli hatalom és törpe kishitűség, minden a nagy a hatalmas, az igazságos, a nagytrórá, a bűnös emberből, ide a föld porába.

(Somogy-Szob.) Ferency Ilonka, Fáy Erna (Gyékényes,) Guricski Aranka (Csurgó,) Gyurkovics Pannuska, Györkös Margit (Csökölly,) Horváth Vilma, Horváth Ilonka, Hóly Mariska, Hauptmann Juliska, Iliás Antonia, Izsák Ilonka, Knortzer Ilonka, Kutor Ilonka (N.-Atád,) Krausz Elza, Krausz Irma (Berzence,) Laszka Ilonka (Csurgó,) Losoncy Ilonka, Matolcsy Erzsike (Kaposvár,) Pap Margitka, Pap Etelka, Ritter Janka (Vizvár,) Szabó Erzsébet, Turba Rózsika (Berzence,) Vida Klára, Vida Terike, Váradi Etelka, Weisz Teruska. As szonyok: özv. Begegyé, Csánkné (Berzence,) Danielik Lipótné, özv. Ferency L.-né, Györkös Józsefné (Csökölly,) Kutor Antainé (N.-Atád,) özv. Losoncy Sándorné, Surgóth Simonné, Tetrovics Jánosné, Turbáné (Berzence.) Felülfizetők: Mátray Gyula kép. ig., Bárány Gyula tanár, Csánkné urnő, dr. Vida Károly igazg., Neuvirth József, Péteri Viktor, Vágó Gyula 2—2 korona. Németh Zoltán, Lovass László, Konlechner Frigyes, Simon József, Sárközy Andor Rónay Miksa, Turbáné urnő, Bognár Mihály, Weisz, Ede, Lovass Gyula tanár, Bodola László tanár, Hauptmann Antal, Szolovics István, Kalmár Ignác 1—1 kor. Váradi N., 90 fillér, Schlegel Imre 20 fillér. Összesen 29 kor. 10 fillér. A felülfizetők fogadják a rendezőség őszinte köszönését. — A mulatság különben igen kedélyes volt kivilágos-kiviradug tartott mind egyes ifjaknál, mind pedig egyes fiatalabb uranál azon erős fogadalomtétel mellett, hogy ha lehet valamit pótolni, majd a gimnáziumi majálison pótolják ki azt.

— **Nyári Elek** a nem is oly rég kedvelt cigány-primásunk május hó 27-ikén az élők sorából elköltözött. Egykori hegedűjével nem egyszer megrikató Kotyinknak volt ő örököse, hogy hamarosan ő is utána szálljon a sírba. Temetése május 29-ikén volt zeneszó mellett. — A játéka egykoron gyönyörködő közönség körül is többen vettek részt a temetésén.

— **Beküldetett.** T. c. Szerkesztőség! Ugy-e a rendőr azért van, hogy rendet tartson, hisz a neve is azt mutatja. Tartanak is rendet rendőreink egyszer jobban, másszor kevésbé jól. — De ha valakit a város, mely több vallásfelekezeti emberből áll, rendőrnek választott meg, legyen ekkor ez a rendőr a vallásbéke őre s ne bolygatója. — A nevét nem mondjuk meg az illetőnek, a kiről szólunk, csak tel akarjuk hívni a városi hatóságot és a vallásbékét szerető polgárokat, hogy ne engedjék meg, hogy a rend őrei akár felekezetek között rendet bontsanak, akár ugyanabban a felekezetben ők csóválják az égő fáklját? (Jó lenne, ha a legközelebbi városi közgyűlésen egyik-másik városatya ezt az ügyet megszellőztetné. Szerk.)

— **Ma van a piros pünkösdi napja.** Sok szép népies szokás divott hajdanta pünkösdkor, ma ezek a szokások mindinkább ritkulnak s még az oly rövid ideig tartó pünkösdi királyság is elvértve divik, hogy ez is kiveszzen idővel több más régi népszokással egyetemben. Debreczenben pünkösdi hétfőjén egyik ekhós-szekér a másik után a Nagyerdőbe vonul, a hol reggeltől estig tartó dinom-dánom és muzsika mellett elmúlatnak a civisek, asszonyok és gyerekek. Fogy is ilyenkor a fonatos, kóbasz, a hús és a vinkó, hogy jobban se kő. Nálunk Csurgón az urak szoktak egy kis kirándulást tenni, míg a pógárny pünkösdi kedjére halasztja mulatságát, a mikor is a vásárban a lacikonyhában minden jót megtalál; a kocsmában pedig ott a bor, ott a sör és szól a cigány hegedűje, lehet tehát sirva-vigadni.

— **A vizsgálatok az áll. tanítóképző-intézetben** a következő sorrendben fognak megtartatni: jun. 15-én gyakorló-iskola, 16-án leány-iskola, 18-án d. e. III., d.-u. II. évfolyam, 19-én d.-e. I. évfolyam, d.-u. vizsgáló-bizottsági gyűlés. Előkézsület a tankép. vizsgálatokra. 20, 21, 22-én képesítő vizsgálatok.

— **Tüzesetek.** Május 29-én d. e. tizenegy óratájában kigyuladt a Szentaitucában egy istálló. Az istálló, egy szalmakazal és disznóul estek áldozatul a tűznek. A tüzet cigárettázás okozta, mert egy alig cseperedő kis parasztfü hódolva az úri fiuk rossz divatának, megkivánta a cigárettát és hogyan történt, hogyan nem, tüzet okozott. Ugyancsak május hóban, 27-ikén vagyis hétfőn virradóra a csurgói szőlőhegyen szintén volt tűz; nagyobb kár itt sem esett.

— **Villámcsapás.** Míg mi csurgóiak a kedvezőtlen idő mellett is nyolcban ünnepeleltünk május hó 26-ikán a fapapi érkeés alkalmából, addig Horvátországban ugyancsak dühöngött a vihar teljes erővel s a mulvai erdőben a villám 45 darab juhot agyonütött.

— **Családirtó munkás.** Gyékényesen Z-urna Antal munkás ittás állapotban leszúrta a feleségét és két gyermekét. A gyilkost elfogták.

— **Helyi iparkiallítás** Baján. A bajai helyi iparkiallítási végrehajto-bizottsága dr. Hegedű Aladár polgármester elnöke mellett a város egész társadalmi közreműködésével olénk akciót fejt ki, hogy a folyó hó 10-től 24-ig bezárólag tartandó kiállítás sikere biztosíttassék.

A kiállításra jelentkezett iparosok tekintélyes számánál és kiváló szakértelménél fogva a legjobb eredmény várható.

A bizottság lelkes felhívást bocsátott ki a hazai, illetve helyi iparpártolása és az e végett megindított mozgalom támogatása iránt; egybe megkereste a szomszédos megyék községi előjáróságát, lelkesíti és tanítói karát a kiállítás tömeges látogatására csoportok szervezése végett és megkereste a fővárosi és szomszédos vidéki sajtó képviselőit, hogy a kiállítás látogatását előmozdítsák. A megkeresés folytán a kalocsai érseki egyház-megyében levő tanítók egyesülete június 12-én Baján tartja meg közgyűlést, mely körülmény legjobb alkalom arra, hogy minden egyes tanító sajtó közönségében a kiállítás tömeges megtekintésére propagandát szervezzen. A hazai ipartestületek figyelmét a kiállítás bizottság különösen azon körülményre hívja fel, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter rendelete folytán ezen helyi iparkiallításban a m. kir. technológiai iparmúzeum is részt vesz, melynek tanulmányozása és így e kiállítás látogatása a kisiparosok érdekében fekszik.

A szegedi ipartestület külön felhívást bocsátott ki, melyben az ipartestületek a bajai kiállítás alkalmából egy az iparosok nyugdíjintézménye létesítése tárgyában folyó évi június hó 14-én d. e. 11 órakor a bajai ipartestület helyiségében tartandó értekezletre meghívták.

Melegen ajánljuk, hogy hazafias érzelmi ipartestületeink különösen tekintettel a m. kir. technológiai iparmúzeumra tanulságos tárgyaira, a kiállításnak minél tömegesebb látogatását előmozdítsák el ne mulasztják.

— **A főváros könyvvásárlása.** Köztudomás, hogy ez évben indul meg b. Eötvös József összes munkáinak első végleges teljes kiadása, melynek jövedelme b. Eötvös Loránt nagylelkűségéből a „Tanítók. Háza” javára fordítatik. Budapest székes főváros tanácsa most elhatározta, hogy e kiadást az összes fővárosi községi iskolák számára megszerzi. Így a fővárosi kilencvenhat példányra fizetett előiskolai számára. A nemes példát bizonyára követni fogják a megyék és vidéki városok is, mert nincs magyar író

kinék művei az ifjuság szellemére és erkölcsére nemesítőbben hatnának, mint épen Eötvös munkái. De a kiadás jótkony célja is kívánatosá teszi, hogy a megyék és városok megszerezzék e munkákat iskoláik számára, ilyképen támogatván a nélkülözéssel küzdő diákok magyar tanítóságát. Vajha minél több törvényhatóság követné Budapest székes főváros nemes példáját.

— **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek biztos óvószert a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás hirdetésére.

IRODALOM.

A zászló becsülete. A délafrikai csatamezőkön ropog a puska, dörög az ágyú s egy maroknyi hős sereg az igazság zászlaja alatt harcol hatalmas ellenével. Mikor megindult ez az egyenlőden küzdelem, a világ sajnálkozó részvétellel nézett a csatásokra, a hol az oltóant búr vitézek izmait megacélozta, harcikedvét lángoló lelkesedésre növelte az igazság védelmének fenséges gondolata Senkisémet kételkedett az eredményben, bizonyos volt benne mindenki, az angol tulerő játsza bánik el törpének hitt ellenfelével. De im, csoda történik; a hadak istene a gyöngének vélt, de az igazságért küzdők oldala mellé szegődik, a hadiszerecsene is reájuk mosolyog. A törpék lépés öl-lépésre visszaverik a hatalmasat. Angliát egyik kudarc a másik után éri. Nem folytatjuk. A Vaal folyó mellől visszafordítjuk tekintetünket a hazára. — s ime mit látunk? Egy kicsi lelkes tábor, mely izzó lelkesedéssel, nem fogyó erővel küzd a hatalom ellen. Egyedül van a nagy küzdelemben, mindenki a hatalom mellett áll, mert onnan várja boldogulását. Azaz még sincs egyedül. Zászlóján az igazság és szabadelvűség jelszava tündököl s a nemes ügy tetszik a hadak istenének. A kevesek mellé áll és a szerencse a kevesekre mosolyog. A tábor a Magyar Szó című lap köré csoportosul, innen intézi támadásait és törí meg ellenfeleit. Egy negyedévi fennállása után jelentős sikerekre tekint vissza s a magyar politikai közélet kénytelen volt elismerni fontos tényezőnek. A mi természetes is. Mert maga lobogtatja ma egyedül a liberalizmus dicső zászlóját, mikor a közélet hajóját rossz hajósok a reakció vizébe akarják terelni. A képmutatás és tehetetlenség politikája a jog, törvény és igazság politikájába burkolózik, noha mindezekből semmit sem ad. A „Magyar Szó” azonban részen áll és követeli a törvényt, mikor azt meg akarják szegni, követeli a jogot, mikor azt ki akarják játszani és követeli az igazságot, mikor azt ki akarják kerülni. A magyarság eszméjének győzelméért küzd mindig és mindenben. Politikája a tiszta szabadelvűség, a mely megalkuvást nem ismer; a legszélsőbb sovinizmus; a magyar nemzeti állam kiépítése az egész vonalon. A Magyar Szó a maga táborába szelítja mindazokat, a kik magukat jó hazafiaknak v. llják. Előfizetési ára egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. A szerkesztőség és kiadóhivatal Sárkányus-utca 3. szám alatt van. Mutatványszámot egy hétiig ingyen küld a kiadóhivatal.

— **Budapesti Hirlap** 1900 ik (XX) évfolyam. Az újságcsinálás egyik főfeladata a közönség helyes, gyors s pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécsből kapott legmagasabb engedélylyel vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek múlva. Ma huszonnégy óra sem mulhat el, hogy a közönséget ne értesítsük, nemcsak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről. Távirat, telefon, éber levelező, a világ mind a négy tájkáról és az ország minden népesebb pontjáról hírt adnak mindarról, mi igényt tarthat a művelt ember érdeklődésére. Tudósításaink e rengetegből kiválogatni és megrostálni, ügyesen és tetszetősen feldolgozni azt, a mi a közönségre nézve szükséges: ebben a Budapesti Hirlap fennállása óta eddig utol nem ért példaadással járt elől, mert szerkesztőségünket az a meggyőződés vezeti munkájában, hogy közönség semmit sem várhat el annyira újságától, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közművelődési érdeke, ez a mai zsurnalisztika fejlődési iránya. Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatban, a hol magának a Budapesti Hirlapnak a véleménye, ítélete, írása, karaktere, egyszerűen egyenöntetűséggel nyilatkozik meg, tizennegyvéli tűzpróba után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Budapesti Hirlaptól. Az előfizetési feltételek a következők: egy hónapra 2 korona 40 fill., negyed évre 7 korona, fél évre 14 korona, egész évre 28 korona. Vidékről legcélszerűbb a postautalványon való előfizetés. — Cim: „Budapesti Hirlap” kiadóhivatala Budapesten, VIII. kerület Rökk-Szilárd-utca 4 sz. József körút 5 sz.

— **Komoly, Irány** könnyed szellem határozott nemzeti törekvés jellemzi a „Magyarország” politikai napilapot. Nem hajlong ide-oda, nem üzérkedik politikai meggyőződéssel, egyenes és nyílt mint a magyar ember lelke, azért fért annyira közel a magyar nemzet szívéhez. A „Magyarország” fél évtizedre visszanyúló multjában páratlan előhaladást tett. A művelt magyar társadalom befogadta, megkedvelte és nagyra nevelte, úgy hogy ma már a „Magyarország” a legterjedtebb és legolvasottabb lapja a magyar közönségnek. A „Magyarország” valósággal irányt szab és egyesíti maga köré a művelt magyar társadalmat. Bartha Miklós az ő páratlanul ragyogó tollával megragadja az elméket, úgy hogy politikai és társadalmi különbség nélkül mindenki meghajlik az ő tollának szépsége és varázsereje előtt. A „Magyarország”, minden sorában komoly és emelkedett, nem hódol a modern léhaságoknak, de eleven, gyors és szórakoztató. Azért kedvelt lapja a magyar családoknak. A „Magyarország” felelős szerkesztője Holló Lajos országgy. képviselő, kivüle közéletünk és irónk kitünőségeinek egész sorozata tartozik a „Magyarország”-hoz, így Inczedy László, Pázmándy Dénes, Móra István, Yértessy Arnold, Bartók Lajos, Szabóné Nógáll Janka és a régi és új irónk nemzedék sok más jeles tagja. A „Magyarország” előfizetési módja a modern technikai haladásnak igazi példaképe. Bécsesél, Berlinnel és az ország nagyobb városaival direkt telefon összeköttetéseket tart fenn, híreit és tudósításait a leggyorsabban és legalaposabb forrásokból meríti. Ez teszi lehetővé, hogy a „Magyarország” a többi lapokat egy félnapal megelőzi. A „Magyarország” reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Hozza a kimerítő országgyűlést, a bel- és külföldi tőzsdei tudósításokat, kitünő regényeket, tárczákat stb. stb. A „Magyarország” előfizetési ára egy évre 28 korona, negyedévre 7 korona, egy óra 2 korona 40 fillér. Az előfizetési pénzek postautalványon a „Magyarország” kiadóhivatalába, Budapest, küldendők.

Csarnok.

Őszi napfény.

A nagyságos úr ledobja magáról könnyű, selyem paplanát! felkényőkre dül s végigszántja finom, fehér újjaival gazdag, sötét haját, ásitva tekint az órára, mely ágyával szemben méri a futó időt.

Hirtelen, mintha sietős dolga jutna eszébe, fölkel! szétvonja hálósőzébje ablaka függönyét; a magasan járó nap ragyogó fénykévét vet a férfias egyszerűség e fészkebe.

A csengőtűs belépő legény alázatosan lép a komor, rideg ember elé.

— Rendben van minden a fürdő szobában? Mi újság?

— Semmi különös... Egy nő várja nagyságodat jó egy óra óta.

— Egy nő...? miféle nő...?

S a nagyságos úr komoran néz maga elé, mintha azok között az apró emlékek között, melyekkel egy férfi élete tele van, kutatna olyas után, a mi...

De mintha menekülni akarna a fejében egymást kergető gondolatoktól, kedvetlenül szól.

— Eh, bizonyosan újabb kunyorálás, újabb zsarolás. Ez a majd megsebesülő katonáknak koldul... amaz a lelenc-házra s nem vagyunk biztosak a holnaptól: mi újat fog kigondolni addig a könyörületben telhetetlen női szív... Torkig vagyok már!

A ki megsebesül: meggyógyul vagy belehal s a ki eldobott kölyket talál: tartsa, nevelje föl — vagy fojtja meg, legjobban tesz vele... Beteg vagyok... nem keltem föl... jőjjön máskor...

S izgatottan méregeti lépteivel a szoba hosszát.

— Igen, torkig vagyok... kiméljenek... A szolga megfordul, hogy kimegyen a várakozót elutasítani.

— Megállj, semmit se szólj... azaz mond meg, felóra mulva készen leszek szolgálatára.

A szolga kimegy. S ő, mintegy magához beszélve, folytatja:

— Mit szólna a nép, ez a felséges barom, ha a törvényszéki elnök befogná markát, a mikor... Hitvány sőpredék, bottlásaidat a könyörület igazgassa helyre..!

Tőle kitelhető gyorsasággal esik át az öltözőkódás apró kellemetlenségein és félóra multán fogadó-szobájába magasabb gyászruhás alak lép félénken, alázatosan, mint ki valóban kérni jó.

Ő háttal áll az ajtónak, kinéz az ablakon, valami indulót dudol s dobol hozzá a tükörfüveg. A nő már percekig áll benn, akkor hozzá fordul s kelletlen, barátságatlan hangon kérdi:

— Mi tetszik, asszonyom?

Az reszkető, félénk, suttogó hangon szól:

— Kérni, könyörögni jöttem?

— Tudnakis egyebet! hanem ez egyben aztán mesterek! Ha talán valami ügye van, forduljon inkább az illető bíróhoz, kinek kezén forog, több foganatja lesz.

— Igen, ügyem van! önnel volna ügyem.

— Velem?

— Igen, önnel; de nem az elnökkel.

Én Darócy Bélával akarok beszélni. S félrehajtja arcáról fátyolát. Az arc nyugodt, mint a vihar után elsimult tó-tükör; a fekete szemek fénytelenek, mint a sötét, ködös éjszaka és széles gyűrűvel övezvék a sok könnyhullástól.

Darócy megretten s mint a kire nagy süly szakad, megtántorodik; meglepetten, megindultan ragadja meg a nő egymásba kulesolt két kezét s ziháló mellel rebeget:

— Ágnes, te vagy az? mit akarsz?

— Nem sokat. De, ha egyáltalán szabad valamit kérnem öntől, a legelső az, hogy ne szólj itton „te”-nek; eltűnt idők szomorú emléke mindkettőnkre nézve.

A míg az asszony hádgyatag szemével merőn néz maga elé, Darócy Béla megkapva az eltűnt idők felidőzött képétől félhalkan sóhajta:

— Szomorú idők... oh, mily édes idők voltak! Gondtalanok, fiatalok voltunk mind a ketten...!

— Ön ma is az még. Nekem fejemen már a tél... hava megeste hajamat... fagya megvette szívemet...!

Az elnök úr melázva nézi a szomorú, ezüst hajú asszonyt harminckét évével. A lelke visszazáll abba az időbe, mikor megismerték egymást; megrajzolja úde fiatalága felső szépségében azt az arcot, mit most az idő viharaitól megcsapkodva, megfonnyasztva lát maga előtt s révedezve mondja.

— Tizenhat éves voltál akkor, tizenhat éves. Oh, hogy szerettelek... oh, hogy szeretettük egymást!

— Bár ne szeretttük volna egymást úgy. Ne rettenjen meg, nem szemrehányásként mondom, nem a lelkiismeretét akarom bolygatni; csak rá akarok térni, hogy mi hozott ide.

Hiszen tudja, mikor kénytelen voltam anyámnak mindent megvallani szegénnyemmel más városba bújostunk, a hol nem ismertek.

Talán emlékszik arra a kis aranyhajú babára: az én kis lányomra, az ön kis lányára, kinek szemébe az ön fekete szemének ragyogó mása rejtézet...!

— Ön ott volt, mikor először sirni kezdett; az ön keze ringatta meg először ezen a világon.

— Ugy-e emlékszik rá?

Oh, hányszor simogatta göndör, selyem haját, hányszor csókolgatta össze gügyögő kis ajkát!

Ha ezek a napok eszembe jutnak, elfelejtem kínos életemnek minden szenvedését.

Aztán ön egyszer csak messze ment... fokról fokra hágott... nagy elfoglaltsága elvonta tőlünk minden gondolatát. Egy levelet irtam, nem válaszolt rá; lehet, meg sem kapta; de én nem alkalmatlankodtam többet. Anyámat eltemettem; a világon árván, magamra maradtam és dolgoztam pinasztalan.

— — — — Az elnök úr minden szót mint egy eltemetett élet koporsójára zuhogó göröngyöt hall s lecsüggesztve fejét, nehéz könyccseppet morzsol szét szemén — — —

Az asszony folytatja.

— A sors, ez a gonosz jóakaróm, egy

embert, egy szegény ördögöt dobott az utamba. Egy udvaron laktunk; megismertünk. Ő úgy gondolta, hogy az én csekély kis vagyonom segítségével kezdhettünk valamit. Én meg azt hittem, ha megosztom másnak a gondjait, az enyém egy része is osztályosra talál. —

Megkért.

— En, mielőtt ódaigérkeztem volna, mindent őszintén, becsületesen megvallottam neki.

Az eljegyzés megtörtént. A hívívó kártyát önnek is megküldtem; botorul azt hívém, talán mégis lesz önnek egy szava e dologban. Hallgatott; eresztett; nem marasztott... A más felesége lettem.

Nem tagadom, fájt az a hallgatás. Nem az esett rosszul, hogy az ön nem lehettem — habár jogom lett volna hozzá — csak az, hogy az emberek oly igen hamar felejtének.

Hogy boldog voltam-e? hogy kérdezhet olyat! hát az enyémhez hasonló sorsu lelkek számíthatnak arra? nem elég, ha tűrik? ha egy-egy nyájas szóval elsimitják homlokukról a multak bánatát.

Az a szív, melybe beletört a csalódás tövise, mindig beteg marad s túlérzékeny arra, hogy a boldogsághoz bizodalma legyen.

Az első két évben, nem mondom, nyugodt életem volt. A remény, a hit körül-körül repdesték már a szívemet mint a tavasz visszajött madarai a még lombtalan fát. Az életet becsülni, sőt szeretni kezdtem magáért a létért.

Oh, mily keserűen lakoltam balgaságomért!

Hogy szerette el, hogy gyűlöltetett, hogy utáltatott meg azzal az emberrel egy másik asszony, unalmas lehetne végig hallgatni másnak, de elég a bűnsnek átszenvedni, hogy minden bűnéért meglakoljon, vezekeljen.

Tönkre mentünk. Elhagyott a nyomorban... Eh, nem is gondolok rá!

Elviseltem szó nélkül, hogy vert, hogy kihíresztelt... De hogy az én ártatlan gyermekemet szép, hosszú, szőke hajánál fogva az udvarra vonszolta, meg nem bocsátom soha, de sem itt, sem a más világon meg ne bocsássa az úr isten se neki!

— Ágnes...

— Nem, nem sírok már... nem is vádaskodom... Csak jól esik, hogy egyszer kipanaszkodhatom magamat, kiönthetem azt a tenger keserűséget, mi a szívemben összegyűlt. Megbékéltem az istennel, meg a sorsommal is... Oh, de ember vagyok s jajgatok, ha könnyűvé sirhatom, a mi a szívemet fojtogatja.

Megörjít az a gondolat, hogy az én áldatlan életem átka lányomban folytatódjék.

Az ön szava megnyithatná előtte valamely intézet kapuit; az én kezeim gyöngék, erőtlenekek fáradtak arra, hogy támasza legyenek.

Uram, a gyermekem boldogságáért imádkozom önhöz... Ha tudná, mennyi gyötrődésembe került, míg megrogytak lábaim, hogy ön előtt a porba boruljak, hogy esdve kérjem...

— Ágnes, kelj föl; ne térdelj én előtt; hallgasd el, mit mondani akartál; tülvilági hangok beszélnek helyetted.

Köszönöm, hogy eljöttél. A mióta itt vagy, úgy érzi a lelkem, mintha napvilág törné be a komor, ijesztő, rémséges sötétbe, mi körül vevé. Hadd csokoljam meg a kezét, úgy tetszik, mintha egy világ súlyát vették volna le a szívemről.

A te életednek van története... az enyém a napok egykedvű, rideg egymásutánjába fullt. Pedig van szívem; a mióta itt vagy, oly lázas-hangosan hallom beszélni.

Megértened-e, ha ez az önző szív még egyszer arra kérne, hogy szeress, tedd boldoggá, derültté az életemet, osztozzál meg velem gyermekünk szeretetén... Ágnes, megértened-e? tudnál-e feledni s megbocsátani a te jó szíveddel?

S Darócy Béla, a komor, a rideg törvényszéki elnök, egy szerelmes diák félénkségével vonja keblére a halavány, gyászruhás asszonyt... csokolja homlokát, szép ezüstös haját... s úgy mezzokognak mind a ketten... Budapest. Hollósy István

965
R

Két kép.

— Irta: *Vajdai Szabó István.* —

I.

Az örök törvény,

Haragos villámokat szornak egymásra. A mint ott állottak a bíró előtt szikrázó szeméből ki lehetett olvasni az égő gyűlöletet, a boszú lehégő tüzét, az elfojtott indulatot, a mely e két asszony belsejéből minden pillanatban kész a kitörésre.

A komoly, szelíd arcú bíró megkezdte a tárgyalást. Az idősebbik asszony volt a panaszos.

— Gyalázó szóval illetett! Piacon hurcolta a bocsületemet. Beszenyezte tiszta mocsoktalan nevemet... megtorlást kérek!..

— És szól a másik, a vádlott — fiatalabb. — Tulajdonképpen én volnék a panaszos, ez az asszony bántott meg először. A falu csuffjává tett. Sarat dobott reám. Én azokat vettem vissza neki!

— Igaz ez? kérdi a bíró az öreg asszonyt.

— Igaz! — válaszolt az izzó arccal. — De nekem jussom volt hozzá. Elrabolta a boldogságomat. Elcsábította hitese uramat, a ki elfordult tőlem. Ölése, csókja nem enyém többé, hanem ezé a.....

S ismét szitokban tör ki. Ajkai reszketnek a dühtől és száraz ujjait fenyegetőleg emeli fel.

A bíró másfelől kezdi a dolgot:

— Béküljenek ki. Mindkettő vétkes, mindkettőt meg kell büntetni máskülönbben. Titkon néznek egymásra. A harag még ott lappang sziveikben, de a büntetéstől való félelem kezdi hatalmát érvényesíteni.

Az ifju menyecske engedékenyebb.

— Én szívesen kibékülök!

A másik még tétovázik, végre az is elszánja magát.

— Nem bánom hát megbékülök veled, de csak úgy, ha a bíró ur az uramat is visszatéríti hozzám, hogy ez az asszony el ne hódítsa.....

A bíró nem ijedt meg a feladat nehézségétől hanem megkérdezte:

— Hol az ura!

— Künn, a folyosón!

— Hívja be!

— Az ajtó nyílik. Egy magas, derék paraszt hercules lép be, illemtudással köszöntve a bírót, a ki ámulva kérdi:

— Hány éves?

— Huszonnégy!

— Maga ennek az öreg asszonynak a férje?

— Igenis!

A bíró özszezsapja az iratokat s egy pillantást vetve a paradicsom Ádámjára és a kígyó képében megjelent fiatal pirosposztagás menyecskére — lakonikusan mondá az öreg asszonynak:

— Sajnálom lelke, de nem segíthetek a dolgán.....

..... Az örök törvényt, mely ezer akadály dacára is áttör a legszentebb korlátokon és az ifju egymásra dobogó — sziveket eltöphetően köteléssel fűzi össze: nincs bíró, a ki megváltoztatja!

A szerelmet nem lehet külön §-ba foglalni.

II.

Az okirat hamisító.

Sugár, szép leányt kísérték be a rendőrség börtönébe.

Nedves, fényben égő szemei letapadtak a földre s mégis minduntalan megbotlott az utca kövezetén. Nem nézett se jobbra, se balra, de azért érezte, hogy mosolyogva mérik végig a vele szembejövők s kitalálják azonnal, hogy ő azon leányok közül való, a kiket a társadalom szeméjének szokás nevezni.....

A vasuti váróterem egyik sötét zugában csipte el a rendőr. A fiatal leány egészen elfehéredett, mikor megpillantotta ezt a félelmes alakot.

Magához szorította kicsiny holmiját s észrevétlenül, csendesén megakart lapulni a sötét zugban.

A rendőr megpillantotta és szimatolni kezdett. A ki kerüli a világosságot, mert

oka van erre, — annak nem lehet tiszta a lelkiismerete. Az igaz uton járó ember nem huzódik a világosság elől. A sötétség a bűnök takarója.....

Aztán egy lépést tett a zug felé, mire a leány összeresztette s gyors mozdulattal vonta össze magát a nyakába hajtott fekete kendőt. A rendőr erre a rezzenésre tisztában volt, hogy áldozat került a kezébe, oda ment a leány elé s erősen a szemé közé nézve, kérdezte tőle, hogy hova utazik?

— Haza.....

— Mutassa igazolványait! — válaszolt a rendőre komoly hangon.

A leány arcát egy pillanatra előntette a vér. Aztán olyan sápadt lett, mint a halott.

— Reszkető kezéből kihullott a kéktáblás cselédkönyvecske.

A rendőr már sejtette, hogy a könyvben a — hiba.

Néhány lapot fordított benne aztán hátrázott hangon kiáltott a roskadozó leányra:

— Ebben a könyvben hamisítás van!

A leány lecüggesztette fejét, úgy nézett ki mint valami megtört lilium.

A rendőr nagyon meg volt elégedve magával. Hogyne! Lehunytt szemmel lótt szíven a vadat. Aztán kegyetlen hangon folytatta tovább:

— Tudja-e, hogy az okirat hamisítás nagy bűn?

— Tudom, de.....

— Évekig fog szenvedni érte fogságot. Maga sajátkezűleg irt egy bizonyítványt, hogy mint szobaleány szolgált, holott másutt volt, — s a szívével játszott.....

— Igaz.....

— Hát miért tette ezt a hamisítást?

A leány Reserves zokogásra fakadt.

Könnyei végig peregnének fal-fehér arcán s meg-megesekülő hangon adta meg a feleletet:

— Nem akartam, hogy miattam az anyám szíve megrepedjen.....!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A lap szellemi részét illető közlemények Matter János főgimnáziumi tanár címére küldendők. Névtelen és ismeretlen aláírási közleményekre nem válaszolunk. Kéziratokat vissza nem adunk.

— H — g. Marcali. Ezt már értem.

VASUTI MENETREND.

Budapest keleti p. u. Dombóvár — Zágráb — Fiume.

Gy.-v.		Sz.-v.		Gy.-v.		T. v.		Sz.-v.		Gy.-v.		T. v.	
sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.
1098	155	631	215	447	ind.	Uj-Dombóvár	érk.	226	446	952	206	514	1020
112	526	938	639		érk.	Villány	ind.	976		655	1013	150	
	200	635	220	454	érk.	Dombóvár	ind.	921	442	947	201		1013
	610		611		érk.	Bátaszék	ind.	953			952		
	210	636	225	513	ind.	Dombóvár	érk.	216	441	945	152		1003
1039	259	705	315	638	érk.	Kaposvár	ind.	121	411	852	100	444	841
	452		633		ind.	Mocsolád	ind.			708			527
	555			1025	érk.	Ponyód fürdő.	ind.			350		1210	
1040	307	707	323	655	ind.	Kaposvár	érk.	113	409	844	1252	443	823
1121	429	754	444	915	érk.	Somogy-Szobb	ind.	1147	316	719	1127	357	618
	905			1200	érk.	Bircs	ind.			340		100	
	930		1133		érk.	B.-Szt-György	ind.			305		1235	
1122	432	755	447	911	ind.	Somogy-Szobb	érk.	1144	315	716	1120	356	553
1149	525	827	540	1117	érk.	Gyékényes	ind.	1053	237	620	1024	326	430
1240		1054		1240	érk.	Zakány	ind.			457		307	307
129		1141		129	érk.	Nagy Kanizsa	ind.			546		222	222
1157	542	837	325	610	ind.	Gyékényes	érk.	745	1038	227	1004	316	
1240	655	925	517	727	érk.	Kőrös	ind.	752	926	130	852	229	
403		1105		1033	érk.	Belovár	ind.		505		540	1103	
1241	659	927	522	735	ind.	Kőrös	érk.	537	916	128	846	228	
113	801	*1005	655	837	érk.	Dugoselo	ind.	405	820	*1243	748	156	
	1217			141	érk.	Novszka	ind.		415		322		
				226	érk.	Pakrac	ind.		322		235		
114	811	*1005	657	847	ind.	Dugoselo	érk.	404	810	*1243	738	154	
133	845	1029	750	919	érk.	Zágráb máv.	ind.	320	739	1219	707	134	

Budapest k. p. u. Dombóvár — Zágráb — Fiume.

Gy.-v.		V.-v.		T. v.		Sz.-v.		Gy.-v.		V.-v.		T. v.	
sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.	sz.
158	221	915	1104	535	951	ind.	Zágráb máv.	érk.	614	1207	1043	631	106
249	423	1036	1222	816	1112	érk.		ind.	443	1107	822	443	1211
251	457		1121	1227	1130	525	ind.	érk.	433	1105	802	422	1210
442	906		330	252	218	1121	érk.	ind.	219	927	430	1225	1034
447			354	257	225		ind.	C. Moravice.	érk.	146	912	1135	1029
534			535	356	332		ind.	Delnice.	ind.	1253	822	1018	947
725			912	620	556		érk.	Fiume.	ind.	1000	600	615	720

JEGYZET. — A *-al jelzettek csak kedden és szombaton közlekednek. — Az Uj-Dombóvárról éjjel 2 ó. 15 p.-kor induló és oda éjjeli 2 óra 26 p.-kor érkező személyvonatoknál Gyékényes és Zágráb között a szomszédos forgalmu menetjegyek használata ki van zárva.

M.K. EGYETEM VEGETARI INTÉZETE:

Á. KRISTÁLY

SZTLUKÁCSFÜRDŐI HÉGYFÖRRAS

IGER TISZTA BICARBONÁT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ: FÜSZERKÉSKÉSEK BÉN VÉNDÉGLÖKBEN ÉS MINDER VASUTI ÉTKÉZŐ KÖCSIBÁN.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában CSURGÓN.